

La Psicomotricitat davant de la represa de l'activitat escolar...

Com a Grup de Recerca en Educació Psicomotriu (GREP) (2017-SGR-0137) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), volem compartir les nostres reflexions per a reivindicar una vegada més la funció i la importància de la Psicomotricitat en l'àmbit educatiu.

És veritat que moltes escoles del nostre país tenen incorporada la Psicomotricitat en els seus Projectes Educatius de Centre. La formació de molts professionals en aquesta disciplina i els resultats que es produeixen en els infants, fonamenten i justifiquen l'entusiasme i convenciment dels professionals que la duen a terme. Sense parlar ja dels efectes, el plaer i la motivació dels infants, que assisteixen a les sessions de Psicomotricitat.

Volem assenyalar que les finalitats i continguts específics de la Psicomotricitat, tenen a veure amb la maduració psicològica dels infants, que s'inicia i fonamenta en el cos i el moviment. L'infant s'expressa, es manifesta, es representa, en un inici, a través del moviment i de les seves accions, exterioritzant els continguts dipositats en la seva realitat interna: les seves alegries, les seves satisfaccions, però també les seves pors, les seves angúnies, les seves dificultats. L'infant les exterioritza a través dels seus jocs i d'aquesta manera les elabora a través del registre simbòlic que li permet aquesta eina per excel·lència que l'infant té a la seva disposició: el JOC CORPORAL. Quan l'infant encara no té la capacitat d'elaboració a través del llenguatge verbal, s'expressa a través de molts altres llenguatges i ho canalitza a través del joc.

Després d'un llarg temps convivint en un mateix nucli familiar i espai generalment força reduït, és òbvia la importància d'aquest tipus d'intervenció a l'interior de l'escola. L'infant ha de poder exterioritzar totes les vivències i emocions que, en aquests mesos, ha viscut i que han

quedat impreses en el seu interior. I ho ha de fer en un espai i amb persones que el continguin físicament i emocionalment; on l'infant es senti segur a fi de que es mostri des de la seva espontaneïtat; una espontaneïtat a través de la qual mostrarà els seus aspectes més autèntics, lligats a la seva subjectivitat. I segur que aquesta etapa de confinament ha condicionat en gran manera, sens dubte, la seva subjectivitat.

Aquest espai privilegiat ha d'estar assegurat també per la presència d'un professional, que tingui la formació específica en Psicomotricitat. Estem segurs que la majoria dels i de les mestres tenen les aptituds i actituds necessàries per poder acompanyar emocionalment als infants, però és millor des de sempre i encara més en situacions complexes, si poden fer-ho acompanyats d'un professional format, en un espai i temps específic, a través de sessions de Psicomotricitat.

No entrarem ara en els aspectes que diferencien i defineixen una sessió de Psicomotricitat, les actituds de l'adult o la importància i significat del moviment espontani, perquè això allargaria el nostre escrit. Només volem insistir en la necessitat d'incorporar la Psicomotricitat en els Projectes e Educatius de les escoles, assenyalant les finalitats i continguts més manifestos de la Psicomotricitat, per afavorir la maduració psicològica dels infants per la via del cos i del moviment.

Aquesta maduració es va assolint a través de:

- Acompanyar a l'infant en el seu procés cap a l'autonomia.
- Situar-lo en el plaer de fer, per a que accedeixi al plaer de pensar.
- Gaudir del plaer sensoriomotor per obrir-se a la comunicació.
- Abocar a l'infant a l'exploració lliure i a la creativitat.
- Donar seguretat i contenir a través del grup i les dinàmiques relacionals que es generen.

Aquestes fites s'adeqüen perfectament amb les capacitats i competències que s'organitzen al voltant dels 4 eixos que marca el currículum:

- Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma.
- Aprendre a pensar i a comunicar.

- Aprendre a descobrir i a tenir iniciativa.
- Aprendre a conviure i habitar el món.

Des de l'Administració, es coneix i s'accepta la inclusió de la Psicomotricitat en els Projectes Educatius de les escoles, però no sempre se li dóna la consideració de pal de paller transversal on conflueixen diverses vessants de desenvolupament, expressió, relació i aprenentatge, sobretot en l'etapa de l'Educació Infantil. De fet, ni la Psicomotricitat ni el professional psicomotricista encara no estan reconeguts oficialment.

Tot això ens porta a reflexionar sobre les noves directrius que l'Administració proposa en aquesta "nova normalitat". Creiem que seria un greu error que els espais de les escoles, on es porten a terme les sessions de Psicomotricitat o Educació Física, i que també poden ser compartits amb altres activitats de moviment i expressives corporals, fossin destinats a activitats diferents, amb la justificació de trobar espais pel desdoblament de grups.

Aquests dies, molts col·lectius del camp educatiu s'han manifestat d'una manera semblant. Volem acabar, fent nostres les paraules amb les quals la Junta de l'APP (Asociación Profesional de Psicomotricistas) acaba el seu escrit als socis i sòcies, datat el 2 de juny del 2020:

"Sabemos lo necesaria que es la Psicomotricidad siempre, y más ahora ante los cambios sociales y las nuevas condiciones en las escuelas. Hagámosla visible y necesaria, compartamos propuestas y experiencias para mostrar las excelencias de esta disciplina, que acoge la expresividad global y permite que los más pequeños puedan elaborar, expresar y canalizar los sentimientos y emociones; emociones que han aflorado y seguirán haciéndolo ante las situaciones de excepcionalidad que nos acompañarán durante un tiempo".

Coordinació del Grup de Recerca en Educació Psicomotriu de la UAB
(2017-SGR-0137)

9 de juny de 2020.